ڕەشپۆشی ژێر باران … حەوسەد خدر رەسووڵ

بارانم زۆر خۆشەوێت! هەرگیز لێ بێزارنابم ئێوە نازانن کە ئەو هەورە ڕەشانە چیان هەڵگرتووە، ئەگەر نەیبارێنن ئەوا دەمرن.حەزەکەم دەست بنێمە دەستی هەورە ڕەشەکان و تا هەتایە لە گەڵیان سەما بکەم، ئا بەڵێ هەوری ڕەش…بۆ مەگەر ڕەش چیەتی شوموو نەگریسە؟” بۆچی؟
نا ڕەش نەگریس نیە ئەوان نازانن ئەگەر ڕەش نەبێت ئیتر ژیان دەوەستێت چیتر باران نابارێت! چیتر دایکم ناچێتە دەرەوە بەبێ عەبا ڕەشەکەی، ئەی قژە ڕەشەکەی کەژاڵ ئەگەر ئەویش نەمێنێت! ڕەش ژیانە من بەبێ ڕەش دەمرم.

هەروا لەژێر باراندا سەما دەکەم و چاوم خستۆتە سەریەک لە نێوان ئەو هەورە ڕەشانەدا تروسکاییەکی بێوێنە دەبینم لە دوورەوە وەکو مۆم دەسوتێ و ڕوناکیەکەی تا ئەوپەڕی جیهانی تەنیوە خەوم بە ماڵی فریشتەکانەوە دەبینی کە مام ئیسماعیل هاتو خەبەری کردمەوە : کچی خۆم ئاخر بەو بارانە لەدەرەوە چی دەکەیت؟ گوڵشەن کچیێکی زۆر بێ زیان بوو هەرگیز نەم بینیووە ئازاری کەس بدا تەنها لەڕۆژانی باران و هەورە بروسکەو گەردەلوول دەردەکەوێت! هەروەک بڵێی لە ئاسمانەوە خۆی بە پەڕەشوتێکەوە گرتبێ بەبێ هیچ ترسێک سەری بەرز دەکردەوەو دەستەکانی ڕوەو ئاسمان هەڵدەبڕی تێڕامانی ئەو کچە سەمای دەروێشەکانی بیر دەخستمەوە قژێکی ڕەشی درێژ لێوان لێو بە قرتێلەی ئاڵ واڵ چنرابوو هەمیشە کراسێکی ڕەشی لەبەر دەکرد ئەوەی منی سەرسام دەکرد سەمای ئەوکچە نەبوو بەڵکو باران بوو باران! بەدرێژایی باران لە ژێری دەوەستا بێ ئەوی بەشی دڵۆپێک تەڕ بوبێت!

مام ئیسماعیل وەک هەمیشە دەستێکی بەڕیشی داهێناو تاوێ لێی نزیک بوویەوە کچی خۆم ش□و□ب□ ئاخر بەم بارانە لەدەرەوە تۆ چیدەکەیت! شوبۆ بەرەو دەستەکانی مام ئیسماعیل هەنگاوی دەنا دەستەکانی ماچکردوو دواتر لەسەر سەری داینا مەترسە مام ئیماعل باران منی خۆشدەوێت هەرگیز تەڕم ناکات هەرگیز نەخۆشم ناخات! من و باران بەڵێنمان بەیەکداوە تا هەتایە لەژێر هەورە ڕەشەکانەوە ژوان ببەستین! مام ئیسماعیل کە سەری لە بلیمەتی ئەوکچە دەرناکرد ڕوی وەرگێڕاو بە پرتەو بۆڵە کەوتە ڕێ ئاخر دوو ڕۆژی تری پێناچێ دەڵێن کچەکەی مەحموودی برام پێم ناڵێی

تۆ چیت لەو شەڕەدابوو؟ ئەوە بۆ سێ مانگ دەچێ هەواڵێکت نیە،ژنەکەی بەو مناڵەبچوکانەوە جێ هێشتووە پیاو نازانێ چیان لێبکات مام ئیسماعیل بەداماوی لەسەر کورسیە کۆنەکەی دانیشتبوو گۆ چانێک بەدەستی چەپیەوە گرتبوو خۆی بەملاو بەملادا دەهێناو باسی مەحمودی برای بۆ پیاوانی گەڕەک دەگێڕایەوە کە لەشەڕدایەو هیچ هەواڵێکی نیە، دواتر لای بەلای شەوبۆدا کردەوە وەک بڵێی نەکا پیاوانی گەڕەک بیبینن لەژێر ئەوبارانەو بەتەنها لەدەرەوە!

بەڵام کە دیتی لەناکاو شەوبۆ ون بوو ، دووبارە دەستی دایەوە لە ڕیشی ئای خودا ڕەحمکا ئاخر باڵی جنۆکە ئەم کچەیان گرتووە؟ مام ئیسماعیل کام کچ دەڵێی؟ کوا ئەی بۆ ئێمە کەس نابینین ! گەنجەلاتوو لوتەکانی گەڕەک لە پڕێکا دایان لە قاقای پێکەنین و یەکێکیان بەدەستێکی قورسەوە دای لە ڕانی مام ئیسماعیل، وەک دەبینین مام ل□و ت□ی هاوسەری خوالێخۆشبووت کۆچی کردوە خیاڵات دەکەت دواتر هاوڕێکانی مام ئیسماعیل دوبارە دایانەوە لە قاقای پێکەنین مام ئیسماعیلیش بە زەردەخەنەیەکی زۆرزانانە وەڵامی دانەوە، ئیتر وا باران تەواو بوو منیش دەبێت بڕۆمە ماڵەوە کە دەرگای حەوشەکەم کردەوە بۆنی گوڵاوو باران ماڵەکەمانی تەنی کردبوو سوزان و سوهێل یاریان دەکرد ، سوزان بەرەو رومدا ڕایکرد و لچێکی لەسوهیل هەڵقرچاندبوو دادەمان گەڕایەوە بەرەو ڕوی شەوبۆدا ڕایان کردبوو سوزان یەکسەر خۆی خستە نێو باوەشی شەوبۆ دادە گەڕایتەوە! شەوبۆ ماچێکی سوزانی خوشکی دەکات و سوهێل دادە ڕۆشتبوویە لای باران بۆچی ئێمەشت نەبرد ئەی برا شیرینەکەی خۆم دەی وەرە با تۆش لە باوەش بگرم ، لە ناکاو دەنگی پەروانە دەرکەوت بە پرتەو بۆڵەوە بەرەو رووی شەوبۆ دەهات کچە تیوە ڕشکن پێم ناڵێی تاکو ئیستە لە کوێ بوویت؟

بەم سبەی ساڵحانە لەدەرەوە چیتە کرد پەروانە هەروا دەستێکی دەکێشا بەڕانی خۆیدا ئێ دواتر خەڵکی چیمان پێدەڵێن!" شەوبۆ وەک هەمیشە دەستەکانی دایکی ماچ کردوو لەسەر سەری داینا دایکە گیان هەرگیز نیگەرانی من مەبە تەنها دەڕۆم تا سەیری باران بکەم ، ئاخر ڕۆڵەکەم چێ دەڵێت ک□ تۆ لەبەر باران لەوێیت؟" بۆ ناچی کاری درومانەکەت تەواو کەیت! باشە دایکە گیان دەزانم پێویستمان بەپارەیە بۆ خوێندنی سوهێل و سوزان بەڵام منیش پێویستم بەنارا نە من بەبێ باران دەمرم! شەوبۆ لەبەر خۆیەوە هەروا قسەی دەکرد کە پەروانەی دایکی دووبارە ئاوڕی لێ دایەوە بەقایمی تەماشای کرد چەتیوە شێتە تۆ هەروا وەستاوی ئۆی خودا لە منت بس□ن□ د□و□ر□

ئەوسەتڵانە پڕکە لە ماڵی باجی نازدار ئاومان نەماوە.

شەوبۆ بەبێدەنگی بەرەو ماڵی باجی نازدار کەوتە ڕێ و لە ڕێگادا بیری دەکردەوە کە پایز نزیکەو پێویستە بچێ نەختێ دار پەیدا بکات پێش ئەوەی سەرما هەرەسیان پێبێنێت شەوبۆ هەروا بەدەم ڕێگاوە بیری دەکردەوە کە گەیشتە ماڵە نازدار سڵاوێکی کردو وتی ئاوی پاکمان نەمابوو دایکم پێی وتم کە بێم و لێرە نەختێ ئاو بەرم نا ڕۆڵە وەرە ماڵی خۆتە نازدار بەتێڕامانینێکی قوڵەوە ئاماژەی بە شەوبۆ دا کە بچێ لە حەوزی ماڵەکەیان ئاو ببات، دواتر نازدارو کچکەکەی بە چپە چپ کەوتنە باسی شەوبۆ کچێ ڕەیحانە ئەڵێم ئەوکچەی پەروانەی خۆمان هیچ پێناچێ تەواو بێت ئەوە یەکەم جارە گوێم لەدەنگی بێت خۆ لەگەڵ کەس قسەیەکی نیە ڕەیحانە دەستێکی هێنا بەدەمیەوە جا دایکە لەوەش بەدتر دوێنێ پیاوانی گەڕەک بینیویانە لەژێر ئەبارانەوە سەمادەکاو پێدەکەنێ ، وەیش برم بۆت پەروانەی بەسەزمان بەو مناڵە بچوکانەوە ئەم کچە جناویەشی بۆ جێماوە.

دەستتان خۆش نازدار خان شەوبۆ بێئەوەی سەر هەڵبڕێ لەدەرگای ماڵە نازدار کەوتە ڕێ ، کە گەڕایەوە ماڵەوە بینی کەوا دایکی سەرقاڵی خەیاتیەەیەتی ، دایکە سوزان و سوهێل لەکوێن ئەوە لەقوتابخانەن جەرگی دایە ئاوەکەت هێنا لەماڵە نازدار بەڵێ دایکە گیان ئەرێ باوکم بەر لە ڕۆشتنی هیچ داری وشکی هێنابوو بیکەینە زۆپاوە، پەروانە ئاخێکی هەڵکێساو بەتاسەوە سەیرێکی شەوبۆی کرد بۆ مەگەر ڕۆڵە باوکت هیچ گرنگی بەم ماڵە مان دەدا لای خۆی چوەتە شەر ئۆ خودا لاشەی ساردی بۆم بێتەوە شەوبۆ بە ناقایلیەوە وەڵامی دایکی دایەوە نا دایکە وامەڵێ دیارە ئەویش لەشەڕدا شتێکی تر دەبینێ تۆ ئەمەم پێ بڵێ دایکە کوا سویچی ماتۆڕەکەی باوکم من دەچم دار دێنم و دواتریش دەیکەمە نێو زۆپاوە، پەروانە دەستێکی کێشا بەڕانی خۆیداو یای لە قاقای پێکەنین هۆ خودا من لەم کچە شێتەم سەر دەرناکەم ئاخر ڕۆڵە تۆنازانی ژن بوون واتا چی ئەمە کەی کاری تۆیە، ئینجا تۆ واز لەمانەش بێنە دواتر خرڵکی گەڕەک بتبینن چیمان پێدەڵێن شەوبۆ کچم من دایکتم و هەمیشە چاکەی تۆم دەوێ لای خەڵک جەوان ڕەفتار بکا دواتر کەس نایەوێ هاوسەرگیری لەگەڵ کچێکی وادا بکات.

شەوبۆ بەسەرداخستنەوە بێ ئەوەی وەڵامی دایکی بداتەوە بەرەو کۆگاکە کەوتە ڕێ من خۆم دەمزانی سویچەکانی باوکم لە کوێن بەس بۆ ئەوەی ڕێزی دایکم دەگرم پێیم ووت. شەوبۆ بەماتۆڕە سێتایەکەی باوکی بەرەو سەری چیا بەڕێکەوت لەوێدا هەچەند ئاوێزانی سروشت

دەبوو زیاتر داریکۆ دەکردەوە ک□ بەشی سێ مانگی ئەم زستانەیان بکات.

بەدڵخۆشیەکی زۆرەوە بەرەو ماڵ بەڕێ کەوت لەڕێگادا بیری کەوتەوە کە دەکرێ دایکی دووبارە سەرزەنشتی بکات بەدەم ئەو بیرکردنەوانەوە کە نزیک ماڵی خۆیان کەوتەوە بینی کەدایکی هەروا لەخۆی دەداو دەگریا دراوسێکانی لێ کۆببونەوە شەوبۆ کەوتە دڵە خورپە نەبادا دایکم لەبەر من وابێ بەپەلە خۆی کرد بەدەرگای ماڵدا تا پرسی دایکە چی بووە بۆ وادەکەی پەروانە باوەشی بۆی کردەوە ئۆ ڕۆڵە بێچارەکەم نازانی چیمان بەسەردا هاتتوە باوکت نەچووە بۆ شەڕ بەڵکو چووە ژنێ تری هێناوە و خۆی لێمان بەری کردووە ، شەوبۆ ڕۆشت و توند باوەشی بەدایی داگرت ، لەولاوە گوێی بۆ ژنەدراوسێکانیان هەڵخستبوو کچێ ئینجا دەڵێن سوپای دوژمن وا نزیکەو کە چوونە هەر شوێنێک پیاوەکانیان دەکوژن و ژنەکانیان بۆ کاری نەشیاو دەبەن.

پەروانەی بەسەزمان بەو گەنجیەوە بەبێ هیچ پیاوێک و گەورەیەک ماوەتەوە، شەوبۆ هەوڵی دەدا دایکی ئارام بکاتەوە بۆیە تەواوی ڕۆژەکە لەجیاتی ئەو کاری کرد شەو بەو دارانەی هێنابوویەوە زۆپاک□ی داگیرساندو بەدەم گێڕانەوەی چیڕۆک بۆ سوزان و سوهێل خەوی لێکەوت کە لە تارمایی شەودا لە گەڵ قیژەی نازدار خەبەریان بوویەوە بەهاوارەوە بانگی لێدەکردن هۆ پەروانە کچم شەوبۆ! بۆ نایەن لا هاوارم کە چووینەدەرەوە هەرچی دەمان کرد نازدارمان بۆ ژیر نەدەبوویەوە تالێ بپرسین کە چی بوە دواتر بەدەم نرکە نرک و هەناسە بڕکێوە پێی وتن کەوا سوپای دوژمن کەوتۆتە سەریان مێردەکەی بێسەرو شوێنەو سێ کچەکانیشیان بە دیل گرتووە.

شەوبۆ هەر کە ئەمەی بیست دەستی کردە ملی نازدارو پێی وت تۆ هیچ خەمت نەبێ دادەگیان من کچەکەنت بۆ دەگەڕێنمەوە بەڵام تۆ ئیستە هەستە من تۆ لەگەڵ دایکم و ئەوان ببەمە شوێنێکی پارێزراو دواتر دەچم دەیان هێنمەوە. شەوبۆ بە مانتۆڕەکەی باوکی ژنانی گەڕەکی گەیاندە ئەشکەوتێکی سەر چیا.

دواتر بەرەو ڕۆژئاوای دێکە ڕێی کرد کە لە ڕێگادا بینی چەند ئەفسەرێکی بیانی واخەریکن بە زۆر وا لە کیژۆڵەیەک دەکەن کە جلەکانی داکەنێ، شەوبۆ کە چاوی بەم دیمەنە کەوت خۆی بۆ نەگیراو دەستی کرد بە تەقەکردن لێیان لەسەرووی گردەکەوە شەوبۆ لە باوکیەوە فێری تەقە کردن ببو کە بە مناڵی دەیبرد بۆ ڕاوو شکار، سەربازەکان کە گوێیان لەدەنگی فیشەک بوو شڵەقان و کەوتنە خۆ

ه□ب□تە کە شەوبۆ دانەیەکی لێ پێکابوون، لەیەک کۆ بوونەوە تا بەرگریبکەن لەوێوە شەوبۆ زانی کە ژمارەیان کەمتر لە دەکەسەو هێرشێکی چاونەترسانەی بۆ کردن کەتوانی لەماوەیەکی زۆر کەمدا هەر هەمویان بریندار بکریندار بکات و قۆڵبەستان بکات کە دەستی بەسەر هەموو چەکەکانیان داگرت ، ڕۆشتە لای کیژۆلەکە کەوەک مەلێکی تەزیو هەڵدەلەرزی سەرەتا ترسی لەشەوبۆ نیشت نەبادا ئەمیش بیەوێت بیهەوێ بەزۆر بیبا شەبۆ دەمامکە کەی لاداو کە لێ نزیکبوویەوە بۆی دەرکەەت کەوا ئەوە ڕەیحانە ی دراوسێیانە شەوبۆ دەستی خستە سەر شانی ڕریحانەو ماچی نێوچەوانی دەکات ئەزیزم ڕەیحانە من خوشکی تۆم هاتووم ڕزگارت کەم مەترسە!

ڕەیحانە بێئەوەی لە شوێنی خۆیدا بجوڵێت پەنجەی شایەتومانی بەرەو کۆخەکە بەرز کردەوە کەوا چەند کچێکی تریان لێوە بەند کردبوو شەوبۆ یەکسەر بەلایاندا پڕاو قوفڵی دەرگاکەی کردەوە ، دواتر بە ماتۆڕ سکیلەکەی باوکی هەموو ئەو کچ و ژنانەی برد بۆلای شوێنە پارێزراوەکەی دایکی و نازدار و ماڵاوایی لێکردن شەوبۆ خۆت بۆ کوێ دەچیت؟ ڕەیحانە بەدەم گریانەوە هاواری لێی کرد .

شەوبۆ دەستەکانی ڕەیحانەی دەگرت و ڕەیحانە گیان من دەچم ئەوانی تر ڕزگار دەکەم بەڵێنم بەباران داوە هەرکەس هاتە سەر ڕێم ئازادی بکەم نەختێ دوورکەوتەوە دواتر بانگی لە ڕەیحانە کرد ،،بەدایکم بڵێن زۆر زۆرم خۆشدەوێت.

حەوسەد خدر رەسووڵ

دەوڵەت … نوسینی جۆزیف پرۆدۆن…و: زاهیر باهیر … بەشی7

دەوڵەت*:

نوسینی جۆزیف پرۆدۆن، P. J. PROUDHON

و: زاهیر باهیر

بابەتی دەوڵەت، سروشت و ئایندەی:

بەشی حەوت:

ئەوە ئاشکرایە . دەوڵەت نوێنەری کۆمەڵە و لە دەرەوەی کۆمەڵ ڕێکخراوە بۆ پاراستنی لاواز لە بەرانبەر بەهێزا، بە واتایەکی دیکە، بۆ پارێزگاری ئاشتی نێوانی ناڕازییەکان و ئەوانەی پاریزگاری لە نیزام دەکەن . وەکو بینیمان زۆری نەویست کە Louis Blanc مەبەست و هۆکاری بوونی دەوڵەت و ئامانجی ئاشکرا بکات، کە دەتوانرێت شوێنەوار یاخود سەرچاوەکەی لای Grotius, Justinian, لای Cicero هەموو ئەو نوسەرانەشی هەر کات لەسەر مافی گشتی نوسیبێتیان، بدۆزێتەوە. ئەوە ترادیسۆنی Orphic-ە [ئەو ناوەیە کە دراوە بە کۆمەڵێك خەڵکی ئیماندار کە پراکتیکیان کردوە، ئەسڵی ئەمانە دەگەڕێتەوە بۆ کۆمەڵی یۆنانی کۆن و کۆمەڵی هێلینستییەکان- وەرگێڕ] کە پەیوەستە بە Horace وە [پێشەنگی شاعیران لە سەردەمی Augustus. —وەرگێڕ] .

[ئەمەی خوارەوە کۆپلەیەکە لە هەڵبەستەکانی بە زمانی لاتینی، منیش وەرمگێڕا بۆ ئینگلیزی و لە ئینبگلیزییەوە کردومە بە کوردی . ڕەنگە هیچ مانایەکی ئاوا نەدات بۆ خوێنەر، بەڵام من نەمویست فەرامۆشی بکەم- وەرگێڕ] :-

ئاژەلی جەنگەڵەکان پیرۆزن بۆ خوداکان .
کوشتن و پەیڕەوی سیستەم و جۆری خواردن Orpheus ڕادەوەستێنێت
دەڵێن ئەو، شێر و پڵنگی ماڵیی کردووە و کۆنترۆڵی هێڕش و دڕند□یانی کردووە
دەستنیشانکردنی Amphion و Thebes citadel
دەنگی وەکو تاری ئامرازەکانی مۆسیقا و جوڵاندنی بەردەکان،بووە بەمە دەیویست نوێژکەران بەرەو سەرسامبوون بەرێت

Orpheus” وەکو کەسێکی ئاسمانی، وەکو ئیلاهییەك، یاخود وەرگێڕێکی]موتەرجیمێکی[خوداکان، بانگەشەی پیاوانی لە ناوجەرگەی دارستان و جەنگەڵەکانەوە کردوە و مێشکی پڕ کردون لە ترسی وێنەی کوژراوان و گۆشتی مرۆڤی مردووان. ئەم کارەشی سەرەنجام ئەو شۆرەتەی داوەتێ، کە ئەو شێر و پڵنگەکانی ماڵیی و دەستەمۆکردووە هەر وەکو دواتر بە Amphion, دۆزەرەوەی Thebes وتراوە [Thebes : ناوی یۆنانییە بۆ شارێکی کۆنی میسر، شوێنەوارەکەی کەوتۆتە سەر ڕوباری نیل ، 420 میل لە خواروی قاهیرەوە – وەرگێڕ] وتراوە، بەهۆی دەنگە

کاریگەرییە بە سۆزە شیعراوییەکەیەوە بەردەکانی جوڵاندووە و بەهۆی سیحری نوێژەکەیەوە پێشڕەویی کردوون بۆ ئەو شوێنەی کە خۆی ویستویەتی"

ئەو سۆشیالیزمەی کە ئێمە دەیزانین و دەیناسین داخوازی و هەوڵی ئەندێشەی زۆریی خەڵکانێکی دیاریکراوی ناوەت. بەڵام ئەوان بەتەواوی لاسایی ئەفسانەی کۆنەکان دەکەنەوە، کە پێی مەزهەبی کاسۆلیکیی دەکەن ، هاوکاتیش خوتبەی دژایەتکردنیشی دەدەن، ئەوان هەڵدەزنەن بە دەسەڵاتتا و لاسایی دەسەڵاتداران دەکەنەوە و دواتر لەتەکیانا دەکەونە غەرامیات، دوای ئەوەش بە هەموو هێزی خۆیان دەقیڕێنن: ئازادیی، یەکسانیی، برایەتیی، بەم شێوەیە سوێکە کەتایی دەبێت. ئیدی یەکێك بە وەحیدار دەردەچێت، یەکێك بوێتە ڕیفۆرمکەر، یەکێ دی دیمۆکراسیی و موسەڵیحی نوێکەرەوەی کۆمەڵایەتیی، یەکێ تر ناونراوە کاندیدی وەزارەت لە گەشە و پێشەوەچوونا- نا نا، تەنانەت یەکێکیش هەیە بە سەرۆکی دیکتاتۆرییەتی کۆمارییش.
کەواتە بە دانپیانانی Louis Blanc ، دەسەلات زادە و لە دایکبووی بەربەرییەتە، ڕێکخراوی دەوڵەت شاهیدی دڕندەیی و توندوتیژی حاڵەتێکن لە نێوان پیاوانی سەرەتای سروشتییەکانا- بە نەبوونی تەواوی بازرگانی و پیشەسازیی[پرەدەن بە تەوسەوە ئەمە بە لویس بلانك دەڵێت —وەرگێڕ]. بە ئەم وەحشگەرییەش دەوڵەت دەبوایە هەڵوەستی هەبوایە و ڕاوەستایە دژ بە هێزی هەر یەك لە تاکەکان و کاردانەوەی هەبوایە، ئەمەش بە باڵادەستبوونی هێزێکی توانادار لە غیابی ئارگویمێنتێکی دیکەدا هەر دەکرا، تاکو ئارەزووەکانی مەیسەر بکات. کەواتە دەستوری دەوڵەت، وەکو ئێستا وتمان دوژمنێکی سەرسەختی کۆمەڵایەتییە، گورگە و لە پێستی پیاودایە. خودی Blanc Louis خۆی ئەمە دەڵێت بە دابەشکردنی مرۆڤەکان بەسەر بەرەی بەهێز و لاوازدا، ئەو کاتە وەکو وەحشییە کێوییەکان لە ناوخۆیانا لەسەر خواردنەکانیان، ناکۆکدەبن، ئەویش[لویس بلانك] ئەو کاتە نەوندگیریان بە دەوڵەت، دەکات.

کاتێك کە دەوڵەت بە سوود و بە کەڵك دەبێت، کە خودی دەوڵەت بەتاڵە لە بابەت، لە ئامانجی بوونیی و هەروەها مەتیقەکەشی، ئەژێک دەت لە بەرانبەر هەر عیلەتێك کە دەوڵەت هەکارەتی، ئیدی هەرچییەك بێت، دەبێت خۆی لەو سەرە ڕێگایەدا لابەرێت. نابێت کۆمەڵ نە لاواز و نە بەهێز لەخۆی بگرێت، بە ئەوەی نایەکسانیی و نەتوانایی جەسەدی و ڕۆشنبیریی نەتوانێت ببێتە هەکاری جەردەیی و سەرکوتکردن، تاکو تاك

سەربەخۆیی مسۆگەربکات و پێویستی بە پاراستن نەبێت. کەواتە دەوڵەت زیاتر خەیاڵییە تاکو ڕاستیی.

ئێستاش ئەمە دەقی ئەو ئوتروحەیە کە ئەمڕۆ دەوامی پێدەدەین.

هێز کە نەرمیی و ڕەقی مۆراڵەکان دیاریدەکات ، وردە وردە جێگای یاسای ماف بە ڕۆڵی یاخود بە یاسای هێز، دەگرێتەوە، کاریش کە سەرنجام دەستەبەری ئاسایش دەکات، هەنگاو بە هەنگاو ئازادیی و یەکسانیی لە پلەیەکی بەرزتر زیاتر لە دین و دەوڵەت و کار، ئافریندە دەکات. لێرەدا یەکەم کاری بازرگانیی و پیشەسازیی، دوای ئەو زانست کە ڕۆحی پێدەدا، لە دوا قۆناغ و شیکردنەوەدا هونەرە، کە دەیکاتە گوڵی نەمر. دین بە بەڵێن و هەڕەشەکانییەوە، دەوڵەتیش بە لەشکر و دادگایەوە سۆزی دادگەریی دەدەن ، کە ئەوە زۆر لاواز بووە لای پیاوانی سەرەتایی، کە تەنها هەڕەش□ یەکی سزادەرانەی ڕوونە بۆ وێرانکردنی مێشکەکان. لای ئێمە پیشەسازیی، زانست ، وێژە ، هۆنەر، هەموو گەندەڵبوون، هەر وەکو Jean Jacques وتویەتی ئەم سزادانە لە شوێنی دیکەدا دەیانبینینەوە ، ئێمە لە دابەشبوونی موڵکییەتا، لە ئامراز و ماشێنەکانی پیشەسازیی، لە گەشەکردنی ئیسراف و کەمالیاتا [زیادەپێویست] ، دەیانبینین، لە ئاوەژوکردنەوەی ئارەزووەکانا یاخود لە دەستبەسەراگرتنی ئارەزوویەکی سەپێنراو بەسەر هەموو پێداویستییەکانی کاردا. پاش بەربەریەتی سەردەمە دێرینەکان، دوای هاتن و سزای توێژاڵ و دەستوری فیوداڵی لە کۆمەڵی سەرەتاییدا، دوا توخمی کۆیلایەتی، هێشتا وەکو سەرمایەیەك مابوو. دواتر ئەم سەرمایەیە ڕێگای خۆی ونکرد، کرێکاران، بازرگان، میکانیك، کێڵگەوان، پیاوانی زانست، هونەرمەند، چی تر پێویستیان بەوە نەما لە لایەن ئەو سەرمایەوە بپارێزرێن. ئەوەی کە هەر یەك لەمانەی پاراستوە بەهرە و سەلیقەی [مەوهوبەکەی] بووە، زانیارییەکەی بووە، بارودۆخە پیشەسازییەکەی بوووە. پاش دەستبەرداربوون لەو سەرمایەیە، بەردەوامبوونی دەوڵەت زۆر دوورە لە پارێزگاری و پاراستنی ئازادیی- یەوە، ئەو تەنها دەتوانێت سازش بە ئازادیی- یەوە بکات .

درێژەی هەیە

. . ..

*لەم نامیلکەیەدا پرۆدۆن ڕەخنەگرنگەکەی دژ بە پێگەی سۆشیالیستە دەوڵەتیەکانی / دەوڵەتخوازەکانی وەکو Louis Blanc و Pierre Leroux دەخاتە ڕوو کە لە ژێر وەهمی گواستنەوەی دەوڵەتی- سەروەردا

بوون کە سیحراویانە لەلایەن ئەوانەوە دەکرێت بۆ دەوڵەتی – خزمەتکار کە لە خزمەتی خۆیکدایە، بگۆڕێت. بە بەدبەختی، ئەم وەهمە بە فراوانی و بە زۆری بڵاوبووەوە و تا ئێستاش وەکو هەموو وەهمەکانی دیکە هەر لەگەڵمانایە ، ئەگەر بمانەوێت مرۆڤگەلێکی ئازاد و پێگەیشتوو و بەرپرسیار بین، ئەم وەهمە پێویستە ڕەتبکرێتەوە.

پرۆدۆن ئەم تێکستەی لە ساڵی 1848 دا بە فەرەنسی نوسیوە و Benjamin R. Tucker لە ساڵی 1960 دا وەریگێڕاوەتە سەر ئینگلیزی.

منیش لە دەقە ئینگلیزیەکەیەوە گێڕیومە بۆ زمانی کوردی.

خوێنەر لە خوێندنەوەیدا پێویستە ئاگادار بێت کە هەندێك بەگەو ڕستە و وشە کە هاتون، هی خودی دوو نەیارەکەی پرۆدۆنە و پرۆدۆنیش بۆ تەوسەوە بەرانبەریان، like Louis Blanc و Pierre Leroux ، بەکاری هێناونەتەوە. گەر خوێنەر تێبینی ئەوە نەکات ئەوە ڕەنگە تووشی سەر لێبشێوانبێت کە لە کاتێکدا هەمان تێگەیشتن و چەمك لە لایەن خودی پرۆدۆنەوە و نەیارەکانیشیەوە بەکارهێنراون. لە وەها حاڵەتێکدا خوێنەر وا حاڵی دەبێت ، کە جیاوازییەك لە نێوانی ئەم دوو لایەنەدا نییە .

لە کۆتاییدا دەبێت ئەوەش بلێم ئەم تێکستەی پرۆدۆن بۆ دیدی ئەنارکیستەکانی ئێستا خاڵی نییە لە سەرنج و ڕەخنە کە ئەمەش لای ئەنارکیستەکان شتێکی ئاساییە، هاوکاتیش بوونی ئەو ڕەخنە و سەرنجانە لە ئەنارکیستیبوونی پرۆدۆن کەم ناکاتەوە. بناخەی بیری ئەو و دژایەتیکردنی بۆ دەوڵەت و دەسەڵات و داکۆکیکردن لە خودی خۆبەڕێوەبەری و کاری هەرەوەزیانە و گەلکاریی و مافی تاك، تۆسقاڵێك لە بایاخی نوسینەکانی پرۆدۆن سەبارەت بەو پرسانە، کەمناکەنەوە. وەرگێڕ.

دوای 17 ساڵ کارکردن لەسەر ئایین و کەمینەکانی کوردستان …

سەلام عومەر

کتێبی (گوناح و ئیمان)ی سمکۆ محەمەد بڵاوبۆوە

کتێبی گوناح و ئیمان کە توێژینەوەیەکی ئەکادیمی و مەیدانییە لەسەر گروپە ئیتنیە جیاوازەکانی کوردستان کە بریتین لە ئێزدی و کاکەیی و سابیئەی مەندائی و ئەرمەن و هەقە و قەرەج. لەلایەن نووسەر و ڕۆشنبیر سمکۆ محەمەد هاتە چاپ کردن و لەسەر ئەرکی ئەکادیمیای کوردستان چاپ و بڵاوکرایەوە کە بریتیە لە کتێبێکی ناوازەی پڕ لە زانیاری لەسەر بارودوخی مێژووی و کولتووری و فەرهەنگی و ئایینی و نەتەوەیی پێکهاتە کوردستانیەکانی دەرەوەی ئایینی ئیسلام.
ئەم کتێبە کە لەلایەن سمکو محەمەد وەکو توێژینەویەیەکی مەیدانی کاری لەسەرکردووە/ چیرۆکەکەی بەپێی پێشەکییەك کە نووسەر نوسیویەتی، دەگەڕێتەوە بۆ بەر لە17 ساڵ گە ئەوکات وەکو کارێکی پەراوێزخراوی ڕۆژنامەوانی کاری لەسەر کردووە، دواتر بیری لێکردۆتەوە کە بیکات بە پرۆژەیەك بۆ ئەوەی خوێنەر و توێژەران زیاتر ئاشنایەتی دۆخی جوگرافی و مێژوویی و فەرهەنگی و ئایینی ئەم پێکهاتە ئیتنییانە بن لەرووی ئایینیەوە، لەدوتوێی 336 لاپەرە، کە لەسەر ئەرکی ئەکادیمیا ی کوردستان چاپکراوە.

لەبارەی ئەو زانیارییە وردانەی کە بەرچاو دەکەون بۆ نموونە خاڵی هاوبەشی ئایینەکانی وەکو ئێزدی و کاکەیی و ئەرمەنی و سابیئە و هەقە و کاکەیی و هتد، نووسەر گەڕاوە و زانیاری وردی چنگ کەوتووە و درکاندوویەتی، وەکو خۆی دەڵێ” بەشێکی زۆر لە دواکەوتنی کارەکانم بریتی بوو لەوەی سەید و پیر و شێخ و دەم سپی ئەو پێکهاتانە، قسەیان نەدەکرد و نهێنی ئایین و کولتوورەکەیان نەدەدرکاند، کارەکە بۆ ئەوان ناموو بوو، چونکە هێندە لەلایەن ئایینە زاڵەکانەوە پێشتر سەرکوت کراون، بە ئەستەمیان دەزانی ئەو نهێنیانەی ژیانی کولتووری و ئایینیان بدرکێنن، بۆیە کارەکەی کردۆتە دوو بەشەوە، بەشێکی پشتی بەسەرچاوەی ڕۆژهەڵاتناسەوە بەستوە و بەشێکی تری دوای ماندوو بوونێکی زۆر لێدوانی لە پیرو سەید و شێخەکان وەرگرتووە تاکو کێشەی بۆ درووست نەبێ لە هەم لە زانیاری و هەم لو کێسپ و گروپە توند ڕەوانەی بە ئاسانی توێژینەوە لە سەرناواخنی دینەکەیان پێ هەزم ناکرێ، هەروا ئەو نەهاتووە لە خۆوە و بەپێی گوتەی ئەوانی دی زانیاریەکان شیبکاتەوە بەڵکو پشتی بەچەندین سەرچاوەی زیندوو بەستوەو بەناویاندا گەڕاوە کەسە

ناودارەکانیانی دۆزیوەتەوەو زانیاری لێوەرگرتوون، چۆتە کرۆکی دینەکانیانەوەو گەڕاندوونیەوە بۆ ئەو سەرچاوانەی لە کتێبە کانیاندا هاتوون، هەروەك چۆن لە نێو کتێبەکەشدا تیشکی خستۆتە سەرو زۆر بەوردی و لێزانانە گواستویەتییەوە.

لە پێشەکی کتێبەکەیدا باس لە ئاین و ئەفسانە دەکات رونی دەکاتەوە کە پەیوەندیەکی تۆکمە لەنێوان ئەم دوو زاراوەیەدا هەیە هەروەك ئەوەی پێمان بڵێ جگە لەوەی بەشێك لە ئاینەکان ئەفسانە داگیری کردوون هاوبەشیەکی زۆریش لەنێوان تەواوی ئاینەکاندا هەیە هەم لە رووی ناوەرۆکو هەم لەرووی ئەفسانەییەوە کە وەك کلتوورێکی هاوبەش درێژەپێدەری یەکترین، بەتایبەتیش خودا کە دەکرێ بڵێین لە پێناسەدا زۆر لێك نزیکن، ئەگەرچی هەندێ جار شێخ و کائینەکانیان ئەم رۆڵە دەبینن، سمکۆ لە پێشەکیەکەیدا دەڵێ: (بەشێکی ئەم کتێبە پەپیوەندی بەو ئەفسانانەوە هەیە لەنێو ئاینەکاندا فەزایەکی گەورەیان داگیر کردووە، چونکە زۆربەی ئەو شتانەی لەپیاوە روحانی، یان رۆشنبیرەکانم بیست، یان لە سەرچاوەکان خوێندومەتەوە سەبارەت بەئایین، بەشێکی زۆری ئەو دیمەنە ئەفسانەیانە بوون کە قەناعەتی بڕوادارانی ئاینەکانی راگرتووە، ئەفسانە هاوکاری ژیانی خواکانی سەرزەمینی کردووە، وێنەی کێشاوە، هەروەها پەیوەندی خواکانی رابردووی بەوەچەکانەوە گرێدراوە، هەرەوەك ئەوەی دەبینین سەرجەلەی ئاینەکان و پلەکانیان لەرێگەی وەچەکانەوە درێژەی پێدراوە، بەڵام ئەو داتا کەمە ناچاری کردم کار بەسەرچاوە بکەم بۆ زیاتر دەوڵەمەندکردنی کتێبەکە.

هیچ ئاینێك بەخۆڕایی و لەبۆشاییدا سەریهەڵنەداوە، بەڵکو ژینگەیەکی رۆشنبیری هێناویەتیە کایەوە، بۆ نموونە بوزییەت لەهیندەوە سەریهەڵدا، چونکە زەمینەی واقیعی هەبوو، مەسیحیەت لەسەر زەمینی واقیعی رۆژهەڵاتی ناوەڕاست سەریهەڵدا و دواجار لەرۆژئاوا گەشەی کرد و بوو بەسیستم و ئاڵوگۆڕیشی بەسەرهات، چونکە کۆمەڵگە پێویستی بەژینگەیەکی دیکەی خوداپەرستی هەبوو دوور لە توندوتیژی و دەمارگیری، ئیسلام وەکو رۆشنبیرییەکی نوێ کە ئیلهامی لە سەرچاوەکانی پێش خۆی وەرگرتووە، چونکە فەلسەفەیەکی دیکە چاوەڕوانی دەکرد، فەلسەفەی ئاینیش لەبەر ئەوەی لەسنووری عەقڵدا دەوەستێت، ئەفسانەش یەکێکە لەو گرێیانەی کە بەفەلسەفەش ناکرێتەوە بەئاینەوە گرێدراوە، ئەم ئاینانەی لێردا باسمان کردوون هیچیان سنووری لێکاڵیان نەبڕیوە، ئەگەرچی خورافە گرێدراوی ئاین نییە، بەو پێیەی بەر لەئەفسانە ئایین هەبووە و ناشتوانین کێشەی ئاین و

شێوازی جۆراوجۆری خوداپەرستی لەسنوورێکدا رابگرین، لەحاڵێکدا ئەم ئاینزایانە پڕن لە ئەفسانە و خورافیات و هیچ کاریگەرییەکیان نەبووە بەسەر ئەوانی ترەوە.

لەروویەکی ترەوە ئەوەم تێبینی دەکرد کە لەگەڵ هەر پیاوێکی روحانی سەر بەئاینەکانی کوردستان گفتوگۆم کردووە سەبارەت بەئاینەکەیان، وابەستەیە بەقسە یان ئەو چیرۆکانەی کە کاهینەکانیان درووستیان کردووە، ئەمەش بۆ سەروەختی خۆی جۆرێك رۆشنبیری بووە کە توانیویەتی خەڵك قەناعەت پێبهێنێ، ئەگەر زێدەڕۆیی نەبێ هێندێکجار خودا لەپیاوێکی روحانیدا کۆکراوەتەوە، هەروەك ئەوەی باوەڕدارەکانیان ئەوەندەی باس لەپیاوە روحانیەکانیان دەکەن، ئەوەندە باس لە خودای یەکتا ناکەن، بۆیە گومانەکە هێشتا نەڕەویوەتەوە لەو فەلسەفەی ئاینەکان، ئەمە بۆمن جێگەی سەرنج بوو، بەڵام کۆك بوونیان لەسەر وشەی خودا، بەشێکی زۆری لەفەزای باوەڕدارێتی داگیر کردووە.)
لە بەشێکی دیکەی کتێبەکەیدا باس لە قەرەج دەکا دین و پێکهاتەی ئەم تۆژە جیهانییە زۆر بەوردی شیدەکاتەوە دەیانکاتە پێنج بەشەوەو پێشمان دەڵێ قەرەجەکانی کوردستان لە کوێوە هاتوون و چۆن بێرەدا بڵاو بوونەتەوە، چۆن کلتووری نەتەوە جیاوازەکانیان گواستۆتەوە کوردستان و لەگەڵ ئێمەش خۆیان راهێناوە، بەڵام هەرگیز داب و نەریتی خۆیان لەدەست نەداوەو بەڵکو هەمیشە بەرگریان لێکردووە، لەم بەشەیدا پێناسەیەکی وردو پڕ لە زانیاری دەداتە خوێنەرو کە لە ناواخنیدا پێمان دەڵێ ئەگەرچی قەرەج نیشتمانێکی دیاریکراویان نییە بەڵام هەموو جیهان بە نیشتمانی خۆیاندەزانن سەرسەختانەش داکۆکی لە خۆیان و پێکهاتەکانیان دەکەن.
دواجار ئەم کتێبە کە حەفدە ساڵی رەبەق کاری تێدا کردووە ماندوو بوونێکی زۆری پێوە دیارەو شایەنی ئەوەیە بخوێندرێتەوەو قوتابیانی تایبەتمەند سوودی لێببینن هەم بۆ نامەکانیان و هەم بۆ ئەو زانیاریە وردانەی لەسەر دینەکانی کوردستان، کە تەواوی لەنێو ئەم کتێبەدا دەست دەکەوێ.

سەلام عومەر

کەرکوك وداگیرکردنی خاکی کوردستان … ئەحمەد رەجەب

دوێنی 28/5/2019 شانۆگەرییەکەی پەرلەمانی کوردستان کۆتییپێهات و نێچیرڤان بارزانی بوو بە سەرۆکی هەرێم و ئەو چوار کاندیدەکەی تر هیچ دەنگیان نەهێناو ئەوەش جێی پێکەنینەو سەرسورمانەو لە هەمان کاتیشدا جێی نێگەرانییە و هەر بەوەش ئەزانرێت کارەکەی پەرلەمان گاڵتەجارییەکی بێوێنەیە و، لە مێژووداو لە سەرانسەری دونیا قەت رووی نەداوە لە هەڵبژاردنی بەرلەمان چوار کاندید خۆیان بەپاڵێوون بۆ سەرۆکی هەریم یان سەرۆکی وڵات تەنها یەك دەنگ بەدەستنەهێنن و، لێرەدا پێویستە پەرلەمانتاران بەبێ ترس دەنگ هەڵبرن و، وەڵامی خەڵك بدەنەوە..

باسی کەرکوك یان راستر شەری کەرکوك گەرمە و، رەفتارەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتی نیشتمانی کوردستان دۆخی شارەکە کە خۆی لە بنەرەتدا ئاڵۆزە، ئاڵۆزتر ئەکەن و، بە چاوی بێرێزی سەیری یەکتر ئەکەن و، هیچ نرخێك بۆ گەل و نیشتمان دانانێن و، ئارەزوومەندانە قەیرانە کەڵەکە کراوەکان قوڵتر ئەکەنەوە..
هەر دوێنی لە کاتێکدا پەرلەمانی کوردستان خەریکی “” هەڵپژاردن”” بوو، چەندەرمەو سوپای تورکیای رەگەزپەرست، بە هەموو جۆرە چەکێکی مۆدێرن هێرشێکی بەرفراوانی بۆ سەر گوندەکانی کوردستان لە خواکورك و برادۆست و ناوچەکانی تر دەستپێکردو، لە چەندان ناوچە جێگیربوون و، هێرشەکەی عوسمانلییەکان بە پانتایی 50 کیلۆمەترو قوڵایی 35 کیلۆمەترە.

ماوەی هەشت مانگە پارتی و یەکێتی گاڵتە بە هەستی هاوڵاتیانی کوردستان بە گشتی وخەڵکی کەرکوك بەتایبەتی ئەکەن و، جاروبار قسەی زبرو ناشیرین ئاراستەی یەکتر ئەکەن و، هاوکات باسی یەکریزی و نەمانی قەیران و ئایندەیەکی گەش بۆ کوردستان ئەکەن و، تا ئێستا ناتوانن پارێزگارێك بۆ کەرکوك دیاری بکەن و، لەم دوایەدا گەمەکەیان گرژی و ئاڵۆزی تێکەوت و، یەکێتی دەنگی بە نێچیرڤان بارزانی نەداو، زەنگی مەترسیشی لێداو، یەکێتییەکان ئەڵێن ئەگەر پارتی بە شێوەی لوتبەرزی و بێمنەتی رەفتار بکات بەشداری حکومەتی کابینە نۆێ مەسرور بارزانی ناکەن.

پارتی و یەکێتی بۆ دانانی پارێزگارێك بۆ کەرکوك رێککەوتنامەیان

واژوو کردو بەڵام ئێستا پارتی رەتی ئەکاتەوە کە لە گەڵ یەکێتی رێککەوتنیان هەبێت و، لە سەر زاری ئەندامێکی سەرکردایەتی پارتی ئەڵێن: پارێزگاری کەرکوك ئەبێت کەسایەتییەکی نیشتمانپەروەری کوردی شاری کەرکوك بێت ، نە پارتی بێت و نە یەکێتی، تا کار بۆ هەمــوو کەرکوکیەکــان بکــات نــەك لایەنێکــی سیاســی دیــاریکراو، راشیگەیاند، پێشتر لەنێوان بەرپرسانی پارتیو یەکێتی گفتوگۆ لەبارەی پۆستی پارێزگاری کەرکوك کراوەو بەیارە گفتوگۆکانیش بۆ رێککەوتنی کۆتایی بەردەوام بێت.

تورکیا نیوەی خاکی باشووری کوردستانی داگیر کردوەو، بە هێرشەکەی دوێنی شوێنی تریشی کەنترۆڵ کردو، تورکیا وەك خاوەن ماڵ رەفتار ئەکات و، لە کوردستان بۆ لە تورکە تورانییەکان، کەسی تریان هەیە بەتایبەت لە ناو بەرپرسە باڵاکان و، لە باتی ئەوەی پارتی ویەکێتی چارەسەری کێشەکانیان بکەن و، پارێزگارێك بۆ کەرکوك بدۆزنەوەو یەکبگرن داوا بکەن هێزو سوپاو جەندەرمەی تورکیا بچێتە دەرەوەو، خاکی کوردستان ئازاد بێت، بە پێچەوانەوە ئەچن بە گژی یەکترو، دڵەراوکی بۆ خەڵك دروست ئەکەن.

دۆخی شاری کەرکوك مەترسیدارەو، عەرەب و تورك یەکئەگرنەوە بۆ دژایەتیکردنی کوردو، راکان چبوری پارێزگاری کەرکوك بە وکالەت ئەڵێت کەرکوك شارێکی عەرەبییەو، ناهێڵین جوداخوازان بۆ خۆیان دایبرن و، ماوەیەك لەمەوپێش مەولود ئۆغلو وەزیری دەرەوەی تورکیا سەردانی رێکخراوەکانی تورکانی کردو، بێشەرمانە ڕایگەیاند، کەرکوك شارێکی تورکمانییەو، بەرپرسانی کوردستان لە پاش کارەساتەکەی 16 ی ئوکتۆبەری ساڵی 2017 و، لە پاش هەڵاتنی پارێزگار نەجمەدین کەریم تا ئێستا شەریان لە سەر ئەوەیە کێ ئەبێتە پارێزگارو، لە ناو خۆیاندا تەبا نین و، پاشقول لە یەکتر ئەگرن و، باری خەڵکیان قورس کردووەو رۆژانە رووبەرووی حەشدی شەعبی و سوپای عێراق ئەبنەوە. .

هەلی زێرو زێرین بۆ گەلی کوردستان لە کەرکوك و، سەرجەم ناوچە دابراوەکان رەخساو، بەرپرس و سەرانی کورد لە بەر دزی و گیرفان پرکردن و گەندەڵی و بەرژەوەندی تابەتی نەیانتوانی ئەو هەلە زێرینانە بقۆزنەوەو، خۆیان بەستەوە بە مادەی (140) و، دەستوری عێراقی و، ، هیچیان بۆ نەکراو لەمرۆشدا ئیفلیج و دۆش داماون و، لە جیاتی دەستکەوت ئەبێ مێشکوژ هەڵگرن و، مێش قاو بدەن.

ئەگەر پارتی ویەکێتی دوور بکەونەوە لە بەرژەوندی حزبایەتی و پێست

و پلەو پایەو، فشار بخەنە سەر حکومەتی عێراق بۆ جێبەجێکردنی دەستوری عێراق و، داوا بکەن بەپێی مادەی (140) ی دەستوری ناوبراو، هەنگاو بنێن بۆ چارەسەری کێشەکان، ئەتوانن کەسێکی نیشمانپەروەر بۆ پارێزگاری کەرکوك دەستنیشان بکەن.

.29/5/2019

.